

Oponentní posudek disertační práce

Tomáš Nestorovič:

Agentní přístup k dialogovému řízení

Zhodnocení významu disertační práce pro obor

Problematika řízení dialogu je pro oblast výzkumu a vývoje dialogových systémů centrální a klíčová. Jde o velice složitou a do šířky i hloubky rozpracovanou problematiku, kde se kromě syntaktické a sémantické analýzy jazyka setkáváme s nutností vyřešit a nějakým způsobem implementovat pragmatické aspekty dialogu. Agentní přístup je jednou ze základních možností, jde však o dosti obecné paradigma, které zahrnuje celou řadu možností jak se k problematice postavit. Jednou z takových možností je modelování dialogu na přístupu BDI, který klade důraz na důležité vybrané faktory pragmatiky (Beliefs, Desires, Intention). Předložená disertační práce tento přístup určitým směrem rozpracovává a dle mého názoru je pro něj velmi prospěšná.

Vyjádření k postupu řešení problému, použitým metodám a splnění cíle

Práce sestává z několika částí, které na sobě staví a logicky na sebe navazují. Celý postup směřující k navržení efektivních dialogových strategií je systematický a dobře navržený. Autor zavádí a používá formalismus na vhodné a přiměřené úrovni, což přibližuje teoretické části implementačním možnostem. Určité problémy s testováním jsou v závěru práce analyzovány a vysvětleny. Je zřejmé, že cíle disertační práce byly dosaženy.

Stanovisko k výsledkům disertační práce a k původnímu konkrétnímu přínosu předkladatele disertační práce

Práce obsahuje kvalitní původní výsledky jak po teoretické, tak po aplikační a implementační části. Po teoretické části vhodným způsobem rozvíjí principy paradigmatu BDI a zavádí rozumným způsobem formalismus nutný pro okruh zamýšlených aplikací. Aplikační a implementační části se týkají zejména aplikace v bankovníctví, včetně otestování systému a optimalizace vzhledem délce dialogu. Jedná se o aplikaci s doménou přiměřeně omezenou s ohledem na analyzovaný přístup.

Vyjádření k systematice, přehlednosti, formální úpravě a jazykové úrovni disertační práce

Jak již jsem uvedl, práce se stavěna systematicky, je přehledná a dobře čitelná. Její název snad mohl být poněkud více specifický, je příliš obecný, ale to je jen spíše poznámka na okraj. Formální úprava a jazyková úroveň je po všech stránkách na vysoké úrovni.

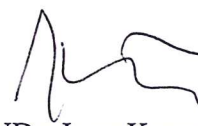
Vyjádření k publikacím studenta

Seznam autorových publikací zahrnuje jak řadu kvalitních publikací přímo se vztahujících k disertaci, tak i další publikace, které souvisejí s problematikou nepřímo, a pro účely doktorské disertace je více než dostačující.

Jednoznačné vyjádření oponenta, zda doporučuje či nedoporučuje disertační práci k obhajobě.

Předloženou disertační práci **jednoznačně doporučuji** k obhajobě.

Brno 16. 6. 2015

Doc. RNDr. Ivan Kopeček, CSc.

FRIEDRICH-ALEXANDER
UNIVERSITÄT
ERLANGEN-NÜRNBERG
TECHNISCHE FAKULTÄT

Lehrstuhl für Mustererkennung (Department Informatik)

Dekanat FAV ZCU Plzen
Univerzitni 22
CZ-30614 PLZEN
Tschechische Republik

Computer Science Department 5
Pattern Recognition Lab
Informatik 5
Lehrstuhl für Mustererkennung
Prof. Dr.-Ing. Elmar Nöth
Martensstraße 3, 91058 Erlangen
Room 09.136
Telephone +49 9131 85-27888
Fax +49 9131 303811
noeth@cs.fau.de

Your reference
Your message from
Our reference Haber01

Erlangen, October 7, 2015

Expert opinion on the doctoral thesis

“Agent-based Dialogue Management”
of Ing. Tomáš Nestorovič.

The thesis deals with the subject of dialogue management for automatic spoken dialogue systems. With enormous improvements in speech recognition in the last few years and the vast increase of small mobile devices, spoken dialogue systems have left the laboratories. However, natural dialogues and easy portability to new domains are still in its infancy. The thesis of Mr. Nestorovič addresses the research topic of dialogue management and is an important contribution to the field.

The thesis consists of 6 chapters. After a short introduction which gives a brief summary of important steps in 50 years of dialogue research, chapter 2 provides an analysis of the state-of-the-art approaches to dialogue management. After a short discussion on advantages and disadvantages of natural language as a human-machine-interface, chapter 2.2 introduces the modules and architecture of a dialogue system. The main part is chapter 2.3 which provides a comprehensive account of the different models to dialogue management (state-based, frame-based, plan-based, agent-based, and probabilistic).

Chapter 3 introduces the Semantic Interface Language SIL. SIL was developed in the SUNDIAL project. The chapter is strongly based on Eckert's work, who was one of the

Hausanschrift
Martensstraße 3
91058 Erlangen

Telefon
+49 9131 85-27883
Telefax
+49 9131 303811

Internet
www5.cs.fau.de

Bankverbindung
Staatsbank Landshut
Bayerische Landesbank München
Konto 30 127 92 80 (BLZ 700 500 00)

main system architects of SUNDIAL. It is a very good summary of the SIL description in Eckert's thesis and necessary for the reader to understand the next chapter, which introduces the Daisy framework that was developed by Mr. Nestorovič.

Chapter 4 first goes back to the dialogue management systems introduced in 2.3 and argues why the author decided for an agent-based approach. It then introduces Daisy step by step, starting with the Domain Data Model, which is an extension to CoreSIL. The very formal definition is supported by many examples of dialogue snippets and their corresponding representation and is thus good to follow. The necessary capabilities to lead a natural are introduced and the implementation in DDM is explained. The chapter is a comprehensive and detailed description of the Daisy framework.

Chapter 5 describes an initial system that was implemented with daisy. Together with the German IT-company Sympalog the DORA dialogue system for bank branch and bank account information was designed. The capabilities of DORA and the system architecture are described in detail. Unfortunately the experimental evaluation of the system is a small. As explained in chap. 5.3.1, the call for volunteers was less successful than hoped for, so only 19 dialogues from 9 users could be evaluated. The evaluation was positive, and even - when one considers the small size - shows the validity of the approach.

The work ends with a conclusion chapter summarizing the contribution of the thesis and show the next steps to improve the framework.

To sum up,

- the subject of the thesis is clearly relevant to current needs of the scientific community,
- the main objectives of the work have definitively been fulfilled,
- the methods used in this thesis have been very appropriate,
- the main results and contributions of the work are a carefully designed,
- the work is clearly important for the further development of science,
- the thesis satisfies with no doubt the conditions of a creative scientific work.

The author of the thesis proved to have the ability to perform research and to achieve scientific results. I do recommend the thesis for presentation with the aim of receiving the Degree of Ph.D.

Prof. Dr.-Ing. Elmar Nöth

FRIEDRICH-ALEXANDER
UNIVERSITÄT
ERLANGEN-NÜRNBERG

Lehrstuhl für Mustererkennung
Department Informatik
Prof. Dr.-Ing. A. Maier
Martensstr. 3, D-91058 Erlangen

